

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ. 22445100, Φαξ 22445107, Email tra@aap.gov.cy

Ιεραρχική Προσφυγή Αρ. 9/2004

Μεταξύ:

ELITE DEVELOPING COMPANY LTD

Αιτητών

v.

**ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ**

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

κ. Ιωάννης Π. Πογιατζής, Πρόεδρος
κ. Μιχαλάκης Χριστοφόρου, Μέλος
κ. Πέτρος Φρακάλας, Μέλος
κ. Άγγελος Αγγελίδης, Μέλος
κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης, Μέλος

Αιτητές:

Elite Developing Company Ltd
Αντιπροσωπεύθηκε από τους:
κ. Γρηγόρη Λεοντίου, Δικηγόρο,
κ. Μάκη Κετώνη, Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

Τμήμα Δημοσίων Έργων του
Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων
Αντιπροσωπεύθηκε από τους:
κα. Δέσπω Φιλίππου, Υπολογιστή Ποσοτήτων
στο Τμήμα Δημοσίων Έργων
κα. Ρένα Αντωνιάδου, Εκτελεστικό Μηχανικό
στο Τμήμα Δημοσίων Έργων

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 10 Δεκεμβρίου, 2004

Α Π Ο Φ Α Σ Η

A. Με την παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή, η εταιρεία ELITE DEVELOPING COMPANY LTD (στο εξής οι Αιτητές), προσβάλλουν την απόφαση του Τμήματος Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (στο εξής η Αναθέτουσα Αρχή) να ακυρώσει τον διαγωνισμό, αναφορικά με το οικοδομικό έργο, «Επέκταση Ορόφου και Κατασκευή Κρατητηρίων, στον Αστυνομικό Σταθμό Αγίας Νάπας», Αρ. Προσφοράς 1/2004.

B. Τα γεγονότα της υπόθεσης είναι τα ακόλουθα:

1. Η Αναθέτουσα Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό (Αρ. Προσφοράς 1/2004), για το οικοδομικό έργο που αναφέρεται στο προοίμιο της απόφασης μας, η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 30.1.2004. Σαν τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών, ορίστηκε η 27.2.2004.
2. Ο διαγωνισμός για την πιο πάνω αναφερθείσα προσφορά, ορίστηκε να διεξαχθεί με ανοικτή διαδικασία, για ένα κατ' αποκοπή ποσό, χωρίς δελτία ποσοτήτων και χωρίς προεπιλογή προσφοροδοτών, με την ισχύουσα τότε νομοθεσία περί Προσφορών του Δημοσίου, Ν. 102(Ι)/97, όπως τροποποιήθηκε και των περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999 και του 2001.
3. Η Αναθέτουσα Αρχή απέστειλε στις 25.2.2004 στον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας, με την ιδιότητά του ως Προέδρου του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, προκαταρκτική εκτίμηση της δαπάνης για το προαναφερθέν έργο, όπως προβλεπόταν στους ισχύοντες τότε Γενικούς Κανονισμούς περί Προσφορών του Δημοσίου του 1999 και του 2001, Κανονισμός 11(2). Η δαπάνη για το έργο υπολογίστηκε για συνολικό ποσό των Λ.Κ. 400,000.- πλέον 15% Φ.Π.Α. Αναλυτικά η εκτίμηση αυτή έχει ως ακολούθως:

1. Οικοδομικές Εργασίες και Κατεδαφίσεις	£210.000	
2. Εξωτερικές Εργασίες	£ 22.000	
	£232.000	
3. <u>Ποσά Προνοίας και Ποσά Βασικού Κόστους</u>		
3.1 Ποσό Προνοίας για τις Ηλεκτρολογικές Εργασίες	£ 60.000	
3.2 Ποσό Προνοίας για τις Μηχανολογικές Εργασίες	£ 60.000	
3.3 Ποσό Απρόβλεπτων	£ 30.000	
3.4 Επιβλέπων Επιστάτης	£ 17.000	
3.5 Πυρασφάλεια	£ 1.000	£168.000
ΠΟΣΟ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ		£400.000
Φ.Π.Α. 15%		£ 60.000

4. Με το άνοιγμα των προσφορών στις 27.2.2004 διαπιστώθηκε ότι υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά, αυτή των Αιτητών, η οποία κρίθηκε νομότυπη. Το ύψος της προσφοράς των Αιτητών ανέρχεται στο ποσό των Λ.Κ. 479.500 πλέον 15% Φ.Π.Α. Η ανάλυση του ποσού της προσφοράς των Αιτητών όπως υποβλήθηκε, έχει ως ακολούθως:

1. Οικοδομικές Εργασίες και Κατεδαφίσεις	£282.000
2. Εξωτερικές Εργασίες	<u>£ 29.500</u>
	£311.500

3. Ποσά Προνοίας και Ποσά Βασικού Κόστους

3.1 Ποσό Προνοίας για τις Ηλεκτρολογικές Εργασίες	£ 60.000	
3.2 Ποσό Προνοίας για τις Μηχανολογικές Εργασίες	£ 60.000	
3.3 Απρόβλεπτα	£ 30.000	
3.4 Επιβλέπων Επιστάτης	£ 17.000	
3.5 Πυρασφάλεια	<u>£ 1.000</u>	£168.000

ΠΟΣΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ **£479.500**

Φ.Π.Α. 15% £ 71.925

5. Με βάση τις πρόνοιες του νέου νόμου Περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες), Ν.101(Ι)/2003 που τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2004 και σύμφωνα με τους νέους περί προσφορών γενικούς κανονισμούς Κ.Δ.Π. 71/2004, κανονισμός 9(Ι), ο Προϊστάμενος της ενδιαφερόμενης Υπηρεσίας (Διευθυντής του Τμήματος Δημοσίων Έργων) διόρισε πενταμελή Επιτροπή Αξιολόγησης για το προαναφερθέν έργο με σχετική επιστολή του, Αρ. Φακ. 18/04//Α του μηνός Μαΐου 2004. Η εν λόγω Επιτροπή Αξιολόγησης ήταν το αρμόδιο όργανο να αποφασίσει για το συγκεκριμένο διαγωνισμό (Προσφορά αρ. 1/2004), καθ' ότι η εκτιμημένη αξία του έργου ήταν κάτω του ποσού των Λ.Κ. 500.000, Άρθρον 3(3)(β) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Γενικοί) Κανονισμοί του 2004, Κ.Δ.Π. 71/2004.
6. Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης της προσφοράς, η Επιτροπή Αξιολόγησης ενημερώθηκε στις 11.5.2004, ότι οι προσφορές για τις διορισμένες υπεργολαβίες των Ηλεκτρομηχανολογικών Εργασιών, που προκηρύχθηκαν ξεχωριστά, από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και σχετίζονται άμεσα με το έργο, έχουν ακυρωθεί και θα επαναπροκηρυχθούν. Οι προσφορές για τις διορισμένες υπεργολαβίες των Ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών ακυρώθηκαν, γιατί για μεν τα μηχανολογικά οι επτά (7) προσφορές που υποβλήθηκαν κρίθηκαν εκτός προδιαγραφών, για δε τα ηλεκτρολογικά δεν υποβλήθηκε προσφορά.
7. Η Επιτροπή Αξιολόγησης συνήλθε σε τρεις συνεδρίες, στις (10.5.04), (24.5.04) και (10.6.04), αξιολόγησε τη μοναδική προσφορά και αποφάσισε ομόφωνα να ακυρώσει το διαγωνισμό (Προσφορά αρ. 1/2004), για (4) τέσσερις λόγους οι οποίοι καταγράφονται στη σχετική Έκθεση Αξιολόγησης.

Οι λόγοι αυτοί είναι οι εξής:

«(α) Υποβλήθηκε μία μόνο προσφορά η οποία είναι κατά 34% πιο ψηλή από την εκτίμηση του Τμήματος.

(β) Οι προσφορές για τις διορισμένες υπεργολαβίες ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων θα επαναπροκηρυχθούν.

(γ) Πρόκειται για ανέγερση ορόφου σε υφιστάμενο κτίριο όπου η εμπλοκή των υπεργολάβων ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων είναι σχεδόν απαραίτητη αμέσως μετά την έναρξη του έργου και

(δ) Λόγω της καθυστέρησης που όπως φαίνεται θα παρατηρηθεί στα Ηλεκτρομηχανολογικά, η παράταση της ισχύος της προσφοράς αυτής θα είχε σαν επακόλουθο το Δημόσιο να επιβαρυνθεί με πρόσθετο κόστος λόγω αυξήσεων σε εργατικά και υλικά εφ' όσον ο βασικός δείκτης εργατικών και υλικών είναι αυτός της υποβολής της προσφοράς.»

8. Ο προϊστάμενος της ενδιαφερόμενης Υπηρεσίας προσυπόγραψε τη σχετική έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης στις 22.6.2004, συμφωνώντας με αυτή.
9. Η Αναθέτουσα Αρχή πληροφόρησε στις 2.7.2004 τους Αιτητές, ότι αποφάσισε με βάση το άρθρο 26(4)(γ) των Περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) γενικών κανονισμών του 2004, να ακυρώσει τη διαδικασία του διαγωνισμού επειδή η τιμή του μοναδικού προσφοροδότη, των Αιτητών δηλαδή, ήταν εξωπραγματική.
10. Με την πιο πάνω απόφαση διεφώνησαν οι Αιτητές και απέστειλαν προς τούτο σχετική επιστολή ημερομηνίας 5.7.2004 προς την Αναθέτουσα Αρχή, αναφέροντας τις θέσεις τους και την πρόθεσή τους να λάβουν νομικά μέτρα.
11. Οι Αιτητές κατεχώρησαν στις 15.7.2004 Ιεραρχική Προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών προσβάλλοντας την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ημερομηνίας 2.7.2004.

Γ. Οι λόγοι που στηρίζουν οι Αιτητές την Προσφυγή τους, όπως προκύπτουν από τις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσαν, αλλά και από τα όσα ανέπτυξαν προφορικά κατά την ακροαματική διαδικασία, συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- (α) Η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ήταν λακωνική και ανατιολόγητη όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της επιστολής που στάλθηκε στους Αιτητές στις 2.7.2004.
- (β) Η ενδοϋπηρεσιακή εκτίμηση του Τμήματος Δημοσίων Έργων, δεν αποτελούσε στοιχείο της προσφοράς και επομένως δεν δεσμεύει τους Αιτητές, έγινε δε κατά προσέγγιση τιμών μονάδας επί ποσοτήτων, οι οποίες επίσης υπολογίστηκαν κατά προσέγγιση.

- (γ) Τα έντυπα της προσφοράς δεν περιείχαν αναλυτικό Δελτίο Ποσοτήτων, το οποίο θα μπορούσε να γίνει κοινή βάση για την κοστολόγηση του έργου, ώστε οι διάφορες τιμές των προσφοροδοτών, να μπορούν να συγκριθούν με αυτές που υπολογίστηκαν από την Αναθέτουσα Αρχή.

Οι αιτητές κατά την προετοιμασία της δικής τους προσφοράς, ετοίμασαν αναλυτικό Δελτίο Ποσοτήτων αποτελούμενο από 31 σελίδες, αντίγραφο του οποίου κατέθεσαν τον Μάρτιο του 2004 στην Αναθέτουσα Αρχή, αφού τους ζητήθηκε. Συνεπώς, η απουσία Δελτίου ποσοτήτων από την εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής, καθιστά τον υπολογισμό του κόστους εκτίμησης του έργου πρόχειρο, ή ενδεχομένως ανακριβή, με αποτέλεσμα η Επιτροπή Αξιολόγησης να καταλήξει στο αυθαίρετο συμπέρασμα ότι η προσφερόμενη τιμή των Αιτητών ήταν εξωπραγματική.

- (δ) Ενώ η προκαταρκτική εκτίμηση του τμήματος Δημοσίων Έργων που στάληκε στον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας φέρει ημερομηνία 25.2.2004, η συνοδευτική επιστολή με την οποία επισυνάπτεται, φέρει ημερομηνία 19.2.2004 και αυτό δημιουργεί εύλογες υποψίες ως προς την κατάρτιση της, αλλά δείχνει και την προχειρότητα της κατάρτισής της.
- (ε) Παρόλο ότι η προσφορά μας υποβλήθηκε από τις 27.2.2004 και το Δελτίο Ποσοτήτων από το Μάρτιο του 2004 η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν συνήλθε μέχρι τις αρχές – μέσα Μαΐου του 2004 και χρειάστηκαν τρεις συνεδριάσεις για να διαπιστώσει πράγματα που ήταν γνωστά σε αυτή από την υποβολή της προσφοράς.
- (στ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης βάσισε την απόφασή της για ακύρωση του διαγωνισμού, σε λόγους που δεν έχουν σχέση με τον ισχυρισμό για εξωπραγματική τιμή που προβάλλεται σα δικαιολογία στην επιστολή ημερομηνίας 2.7.2004, αλλά αντίθετα προβάλλει ισχυρισμούς που δεν αφορούν τον προσφοροδότη και την προκείμενη υπόθεση.
- (ζ) Η έλλειψη αιτιολογίας στην απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επιχειρείται να καλυφθεί με τα όσα αναφέρονται στα πρακτικά της έκθεσης (σημείωμα) της Επιτροπής Αξιολόγησης. Η ερμηνεία των όσων αναφέρονται σ' αυτά, συνιστά εκ των υστέρων αιτιολογία εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής και είναι παράτυπη. Είναι δε απαράδεκτη η αναφορά ότι, «εκ παραδρομής» δεν αναφέρθηκαν όλοι οι λόγοι στην επιστολή ημερομηνίας 2.7.2004, που οδήγησαν την Επιτροπή Αξιολόγησης να ακυρώσει το διαγωνισμό.
- (η) Το γεγονός ότι υπήρξε μόνο μια προσφορά, δεν εξυπακούει ότι είναι και εξωπραγματική. .
- (θ) Με μαθηματικά τεχνάσματα, επιχειρείται να παρουσιαστεί η προσφορά μας ότι αποκλίνει 34% προς τα πάνω από την εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής. Η προσφορά μας ήταν για Λ.Κ. 479.500 και η εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής Λ.Κ. 400.000. Αυτό μας δίνει μια απόκλιση της τάξης του 16,5% προς τα κάτω επί της δικής μας προσφοράς ή 19,88% προς τα πάνω επί της εκτίμησης της Αναθέτουσας Αρχής.

Η προσφορά μας τιμολογήθηκε στο σύνολο της και επομένως δεν μπορεί να υπολογίζεται απόκλιση 34% προς τα πάνω σε επιμέρους τμήματος αυτής, με την αφαίρεση των ποσών προνοίας και βασικού κόστους.

- (ι) Εφόσον οι προσφορές για τις διορισμένες υπεργολαβίες ακυρώθηκαν, η Αναθέτουσα Αρχή είχε την δυνατότητα να καλέσει τους Αιτητές, ως τους μοναδικούς προσφοροδότες, να υποβάλουν τιμές για τις διορισμένες υπεργολαβίες των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών.

Ανεξαρτήτως τούτου, οι παραλήψεις της Αναθέτουσας Αρχής δεν μπορούν να βαρύνουν τον προσφοροδότη γιατί: (α) θεωρούμε υπερβολικό το χρόνο των τεσσάρων (4) μηνών που επικαλείται η Αναθέτουσα Αρχή για επαναπροκήρυξη των προσφορών για τις υπεργολαβίες των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, (β) Η αλλαγή των εγγράφων των προσφορών ως αποτέλεσμα της νέας νομοθεσίας δεν αποτέλεσε κώλυμα για προκήρυξη σωρείας άλλων προσφορών για διάφορα άλλα έργα.

- (κ) Η επιβάρυνση της τιμής της προσφοράς με πρόσθετα έξοδα αποτελεί υποθετικό σενάριο το οποίο θα εφαρμοζόταν μόνον αν η Αναθέτουσα Αρχή επιδείκνυε αμέλεια και υπέρμετρη βραδύτητα στην επιλογή και διορισμό υπεργολαβών ή παρέλειπε να δώσει οδηγίες στον Εργολάβο μέσω του Αρχιτέκτονα για τη διαχείριση του Συμβολαίου βάσει του άρθρου 54(1) του Συμβολαίου.

Εάν το έργο κατακυρωνόταν πριν από τη λήξη ισχύος των προσφορών, θα εκτελείτο με βάση τις τιμές του Συμβολαίου. Οι αυξήσεις εργατικών και υλικών βάσει της φόρμουλας που προνοείται στο Συμβόλαιο θα ήταν £9,308 κατά την ημέρα έναρξης του έργου και όχι £20,000 - £30,000 όπως ισχυρίζεται η Αναθέτουσα Αρχή.

Αντίθετα εάν προκηρυχθούν νέες προσφορές σύμφωνα με μελέτη που έχουμε επισυνάψει με τη γραπτή αγόρευση μας από ειδικούς επιμετρητές ποσοτήτων το επιπλέον κόστος των αυξήσεων των τιμών μονάδας στα εργατικά και υλικά, θα ανέλθει στο ποσό των £56.070.-

Δ. Η Αναθέτουσα Αρχή τόσο στη γραπτή της έκθεση ημερομηνίας 23.7.2004, όσον και στην γραπτή απάντηση ημερομηνίας 3.8.2004, στην γραπτή αγόρευση του δικηγόρου των Αιτητών ημερομηνίας 29.7.2004, αλλά και με τα όσα οι εκπρόσωποί της ανέφεραν κατά την ακροαματική διαδικασία, αρνήθηκε και απέρριψε όλους τους ισχυρισμούς και επιχειρήματα των Αιτητών. Υποστήριξε ότι ενήργησε μέσα στα πλαίσια του περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου του 2003, Ν. 101(Ι)/2003 και των κανονισμών Κ.Δ.Π. 71/2004 άρθρον 26(4)(γ), καθώς και του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμο του 1997 Ν. 102(Ι)/97, και των περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικών) Κανονισμών του 1999, όπως τροποποιήθηκαν, άρθρα 8(4) και 11(2) που ίσχυαν κατά την ημερομηνία προκήρυξης του διαγωνισμού.

Ε. Αφού μελετήσαμε προσεκτικά όλα τα επιχειρήματα των Αιτητών και της Αναθέτουσας Αρχής, όπως αναφέρονται στις γραπτές τους παραστάσεις και έχουν αναλυθεί κατά την ακροαματική διαδικασία και αφού λάβαμε υπόψη όλα τα στοιχεία των διοικητικών

φακέλων, περιλαμβανομένων των εγγράφων του διαγωνισμού και των σχετικών νόμων και κανονισμών καταλήγουμε στα ακόλουθα:

- (α) Συμφωνούμε με τη θέση των Αιτητών ότι, η αιτιολογία που δόθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή όπως αναφέρεται στην προς αυτούς επιστολή ημερομηνίας 2.7.2004 για την απόφαση της να ακυρώσει το διαγωνισμό ήταν λακωνική, δεν συμφωνούμε όμως, ότι ήταν και ανατιολόγητη.

Παραθέτουμε αυτούσιο το σχετικό απόσπασμα από την επιστολή ημερομηνίας 2.7.2004.

«Η Επιτροπή Αξιολόγησης του Τμήματος αφού μελέτησε/αξιολόγησε τη μοναδική προσφορά που λήφθηκε, αποφάσισε με βάση το άρθρο 26(4)(γ) των Περί της Συναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Κανονισμού να ακυρώσει τη διαδικασία του διαγωνισμού επειδή η τιμή του μοναδικού προσφοροδότη που πληρούσε όλους τους όρους της προσφοράς Elite Developing Co. Ltd, είναι εξωπραγματική.»

Από το απόσπασμα αυτό προκύπτουν τα εξής:

- (1) Η Αναθέτουσα Αρχή ήταν σαφής στο νομικό υπόβαθρο που στήριξε την απόφασή της για ακύρωση του διαγωνισμού. Το άρθρο 26(4)(γ) των περί της Συναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Γενικοί) Κανονισμοί του 2004, (Κ.Δ.Π. 71/2004) προνοεί ότι:

«(4) Ακύρωση διαγωνισμού δύναται να αποφασιστεί για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους:

.....

(γ) όταν οι τιμές όλων των προσφορών που πληρούν τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές των εγγράφων προσφορών είναι εξωπραγματικές ...».

- (2) Οι Αιτητές ήταν οι μοναδικοί προσφοροδότες και πληρούσαν όλους τους όρους της προσφοράς.
- (3) Η Αναθέτουσα Αρχή ήταν σαφής και δεν άφηνε αμφιβολίες ως προς το ποιός ήταν ο πραγματικός λόγος που την οδήγησε στην απόφασή της να ακυρώσει το διαγωνισμό. Η προσφερόμενη από τους Αιτητές τιμή, ήταν εξωπραγματική.

Σχετικό είναι το **άρθρο 28(1) του Νόμου 158(Ι) του 1999 περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου** που προνοεί ότι: *«Η αιτιολογία μίας διοικητικής πράξης πρέπει να είναι σαφής, ώστε να μην αφήνει αμφιβολίες ως προς το ποιος ήταν ο πραγματικός λόγος που οδήγησε το διοικητικό όργανο στη λήψη της απόφασής του».*

Επίσης, σχετικό είναι και το απόσπασμα από το σύγγραμμα του **Νίκου Χρ. Χαραλάμπους, «Η Δράση και ο Έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης» (2^η έκδοση, αναθεωρημένη και συμπληρωμένη) 2004. Από τη σελίδα 253:**

«Η σαφήνεια που απαιτείται δεν είναι συνάρτηση της λεπτομέρειας. Το επαρκές ή μη της αιτιολογίας μιας απόφασης κρίνεται ανάλογα με τα ιδιαίτερα περιστατικά και τη φύση της κάθε υπόθεσης. Μπορεί ολιγόλογη αιτιολογία να θεωρηθεί επαρκής σε μια περίπτωση, ενώ σε άλλη, μια εκτεταμένη αιτιολογία να κριθεί ανεπαρκής. Με άλλα λόγια, η επάρκεια της αιτιολογίας, που θα καθιστά εφικτό το δικαστικό έλεγχο, δεν εξαρτάται από την έκταση του λεκτικού της αλλά από την ουσία του περιεχομένου της. Η αιτιολογία είναι σαφής, έστω και αν είναι περιληπτική, εφόσον τα επί μέρους στοιχεία υπάρχουν αναλυτικά στο φάκελο (η υπογράμμιση δική μας).

Σχετικές είναι οι αποφάσεις στις υποθέσεις, **Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 2161, Γεώργιος Σιαμμάς ν. Α.Η.Κ. (1998) 3 Α.Α.Δ. 569, 574, GEVO LTD ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών και άλλου (1992), 4 Α.Α.Δ. 3180.**

Είναι πολύ καλά νομολογημένο ότι η αιτιολογία μίας πράξης μπορεί να συμπληρωθεί ή να αναπληρωθεί από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου.

Σχετικό είναι το **άρθρο 29 του Νόμου 158(Ι) του 1999** που λέει: «**Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε διάταξη οποιουδήποτε νόμου, η αιτιολογία μιας πράξης μπορεί να συμπληρωθεί ή να αναπληρωθεί από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου όπως και από το σύνολο της όλης διοικητικής ενέργειας**».

Από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου προκύπτει ότι, η προσφορά των Αιτητών ήταν μεγαλύτερη από την εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής κατά **Λ.Κ. 79.500.- (Λ.Κ. 479.500.- με Λ.Κ. 400.000.-, αντίστοιχα)**.

Επειδή τα Ποσά Προνοίας και τα Ποσά Βασικού Κόστους, για το συνολικό ποσό των **Λ.Κ. 168.000.-** ήταν καθορισμένα και σταθερά για όλους τους πιθανούς προσφοροδότες, όπως καταγράφεται ρητά στον **Τόμο Α΄ των Εγγράφων της Προσφοράς, στη σελίδα 22**, κάτω από το γενικό τίτλο «**ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΣΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ**» και τον υπότιτλο «**Ποσά Προνοίας και Ποσά Βασικού Κόστους**» και τα οποία περιλαμβάνονται στο συνολικό ποσό της προσφοράς των Αιτητών και στο συνολικό ποσό της προκαταρκτικής εκτίμησης της Αναθέτουσας Αρχής, θεωρούμε ορθή τη θέση της, ότι τα ποσά αυτά πρέπει να αφαιρεθούν και μετά να γίνει η σύγκριση των δύο ποσών.

Όταν αφαιρέσουμε από τα συνολικά ποσά, το σταθερό ποσό των **Λ.Κ. 168.000.-** για Ποσά Προνοίας και Ποσά Βασικού Κόστους, τα προς σύγκριση ποσά που παραμένουν είναι το ποσό των **Λ.Κ. 311.500.-** της προσφοράς των Αιτητών με το αντίστοιχο ποσό των **Λ.Κ. 232.000.-** της εκτίμησης της Αναθέτουσας Αρχής. Η διαφορά που προκύπτει των **Λ.Κ. 79.500.-** δεικνύει ότι η προσφερόμενη τιμή των Αιτητών ήταν μεγαλύτερη κατά **34%** περίπου από την υπολογισθείσα εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής. Αυτή ήταν και η θέση της Επιτροπής Αξιολόγησης όπως καταγράφεται στην έκθεσή της και η οποία βρίσκεται στο διοικητικό φάκελο.

- (β) Συμφωνούμε με τη θέση των Αιτητών, ότι η εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής δεν τους δεσμεύει, όμως, υπό τις περιστάσεις, ήταν το μοναδικό μέτρο σύγκρισης με τη δική τους προσφορά, αφού δεν υποβλήθηκε άλλη προσφορά. Ήταν

επίσης πολύ καλά γνωστό τους Αιτητές ότι η συγκεκριμένη προσφορά ήταν του είδους «**Οικοδομικά Έργα χωρίς δελτία ποσοτήτων**», όπως ρητά αναφέρεται στα έγγραφα των προσφορών, που παρέλαβαν οι Αιτητές πριν την υποβολή της προσφοράς τους.

- (γ) Η εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 25.2.2004 που βρίσκεται στο διοικητικό φάκελο και αντίγραφο της στάληκε στο Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας, ως Προέδρου του Συμβουλίου Προσφορών, πριν την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών (27.2.2004), σύμφωνα με την τότε ισχύουσα νομοθεσία, ετοιμάστηκε σύμφωνα με το υπόδειγμα των εγγράφων της προσφοράς, γι' αυτό και η μορφή της είναι πανομοιότυπη με την υποβληθείσα από τους Αιτητές.

Δεν θεωρούμε λοιπόν την εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής που ετοιμάστηκε από τον τομέα επιμετρήσεων πρόχειρη ή ανακριβή επειδή έγινε χωρίς δελτία ποσοτήτων, αφού αυτό δεν απαιτείτο από τους όρους των προσφορών.

Είναι η θέση μας ότι, η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής είναι επαρκώς και δεόντως αιτιολογημένη, αφού τα επιμέρους στοιχεία που την αφορούν, ευρίσκονται στο διοικητικό φάκελο. Ενόψει όλων των πιο πάνω, θεωρούμε ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να ακυρώσει το διαγωνισμό, θεωρώντας την προσφερόμενη τιμή ως εξωπραγματική, ήταν υπό τις περιστάσεις εύλογα επιτρεπτή.

Δεν θεωρούμε σκόπιμο να εξετάσουμε τους άλλους τρεις λόγους ακύρωσης που αναφέρονται στην Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, γιατί δεν είναι σχετικοί με το λόγο ακύρωσης του διαγωνισμού, που αναγράφεται στην επιστολή ημερομηνίας 2.7.2004, δηλαδή της εξωπραγματικής τιμής. Συνακόλουθα δεν θεωρούμε σκόπιμο να εξετάσουμε τους λόγους που επικαλούνται οι Αιτητές για να αντικρούσουν τους τρεις αυτούς λόγους.

Στην παρούσα υπόθεση δεν διαπιστώσαμε οποιαδήποτε παράβαση του ισχύοντος δικαίου. Ως εκ τούτου, η παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή αποτυγχάνει και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται. Δεν επιβάλλονται έξοδα της διαδικασίας.